

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್—ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಹಣವನ್ನು ಬೇಡತಕ್ಕಂಥ ನೂರಾರು ಕೇಸಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಅದನ್ನು ಪ್ರೇಯಾರಿಟಿ ಬೇಸಿಸ್‌ಮೇಲೆ ಎಕ್ಸಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಮಾಯಣ್ಣ—ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್—ಇಷ್ಟು ದಿವಸದಲ್ಲಿಯೇ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Varalakshmi Cotton Seeds distributed at Hassan District.

715 SRI K. B. MALLAPPA (Arakalgud)—Will the Minister for Agriculture and Parliamentary Affairs be pleased to state :—

(a) the quantity of Varalakshmi cotton seeds distributed by the Seed Corporation through the Agriculture Department (Deputy Director of Agriculture, Hassan) in Hassan Districts ;

(b) whether the seed so distributed was of good quality certified by the Seed Corporation ;

(c) the numbers of acres land in which these seeds were sown in Hassan District ;

(d) whether the Government is aware that the seeds did not germinate and the ryots were put to great loss ;

(e) whether the Government intend to take action on the Officers responsible ?

SRI K. H. RANGANATH (Minister for Agriculture and Parliamentary Affairs)—

(a) During 1978-79, 3,050 kgs. of Varalakshmi cotton seeds have been distributed in Hassan District.

(b) Yes. The seeds were certified by the Department of Agriculture.

(c) 1,893 acres.

(d) Only one complaint was received. There will be no loss since the farmer has, on the advice of the Department of Agriculture, filled up the gaps by fresh dibbling.

(e) Does not arise in view of the item (d) above.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ—ಸ್ವಾಮಿ ೩ ಮತ್ತು ೪ನೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಯಾರಿಂದಲೂ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಅರಕಲಗೂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐನೂರು ಆರುನೂರು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಬಿತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಭಾಗಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೀಜ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಬೀಜವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬೀಜ ವಿತರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ—ಜರ್ಮನೀಷನ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಯೇ ಬೀಜವನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬೀಜ ಹುಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ದೂರ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೂ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಗುಳಿಗೆ ಎರಡೆರಡು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ಕಿಂಟಾಲ್ ೫೦ ಕಿಲೋಗ್ರಾಂನಷ್ಟು ಬೀಜ ಸಪ್ಲೈ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹೇಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನ ೧೫೦ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಳಿದ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ಈ ರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ಫಿಲಿಪ್ ಮಾಡಿದ ಕಾರಣ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆಂದು ವರದಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦ ಭಾಗದಷ್ಟು ಬೀಜ ಸರಿಯಾಗಿ ಜರ್ಮನೀಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಜರ್ಮನೀಷನ್ ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಬೀಜವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ೪೦೦-೫೦೦ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಂಥಾ ಬೀಜ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ೧೦-೨೦ ಗಜ ದೂರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ಬೀಜವನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೊಟ್ಟರು, ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡದೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ; ಅದಕಾರಣ ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ—ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಗಳನ್ನಿರುವ ಟ್ರಸ್ಟಿಂಗ್ ಲ್ಯಾಬರೋಟರಿಯಲ್ಲಿ ವೊದಲು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿ ನಂತರ ಆನೇಕಲ್ ಘರಾ ಬಂದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಟಿಂಗ್ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಅನಂತರ ಆ ಬೀಜವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದಂಥಾ ಮಾತು. ಹಾಗೇನಾದರೂ ಅಂಥಾ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತೋರಿಸಿ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟ್ ಕೊಡಿ, ಯಾವ ಯಾವ ರೈತರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ—ಸ್ವಾಮಿ, ೩ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ತಾವು ಬೆಳೆದಂಥಾ ವರಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ವೆರೂಸ್ ಸೀಡ್ ಮತ್ತು ಮದರ್ ಸೀಡ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪಾಲಿನೇಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕ್ವಾಲಿಟಿಯನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ರೈತರು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಕ್ವಾಲಿಟಿಯನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದಂಥಾ ಕಾಲ ಬೇಕು ಬೆಳೆಗೇನೋ ಅಥವಾ ಸಾಯಂಕಾಲಾನೋ ಒಂದು ಸರಿಯಾದಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಘರಾನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬೆಳೆದಂಥಾ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸ್ಪ್ರೇಕ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಪ್ರೇಕ್ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕೆಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅದು ಸರಿಯಾದ ಕಾಲ ಒಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಏನು ಬಂದಿದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಅಂಥಾ ಕಡೆ ತಮ್ಮ ತಜ್ಞರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ—ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹಿಂದೆ ಬೆಳೆದಂಥಾ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಪ್ರೇಕ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ರೀಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ದಿವಸವೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸರಿಯಾದ ಮಾತಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಜರ್ಮನೀಷನ್‌ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಏನು ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆ ಕ್ವಾಲಿಟಿಯನ್ನು ಆಸೆಸ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ತಜ್ಞರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದರ ಪ್ಯೂರಿಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನಾವು ಅದನ್ನು ಏನಾದರೂ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಯಾರು ಎಂದು ಅದನ್ನು ಸೇಫ್ಟಿ ಮೆಷರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೀಲ್ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳ ಪಡಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಲಿನೇಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ತಜ್ಞನಲ್ಲ, ನೀವೂ ತಜ್ಞರಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿಯೂ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ, ಅವರಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಕಾಶನರಿ ಮೆಷರಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ದೋಷ ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ರೈತರಿಗೆ ಏನೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದು ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿ ದರೆ ಕೂಡಲೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಆ ಬೀಜವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೈತರಿಗಾದರೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಆಗುವ ಸಂಭವವೇ ಇಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಂಗುರೇಗೌಡ ಅವರೊಬ್ಬರಿಂದಲೇನೇ ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಬಂದಿತ್ತು ಕಂಪ್ಲೈಂಟ್ ಬಂದ ಕೂಡಲೇ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಆಡ್ವೈಸ್ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಅನ್ನುವುದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಪರಿಹಾರ ಅನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಲೀ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

Maize seed production plots in Tumkur District

583 SRI G. S. SHIVANANJAPPA (Bellavi) Will the Minister for Agriculture and Parliamentary Affairs be pleased to state.—

(a) the number of maize seed production plots that were taken by the Deputy Director of Agriculture, Tumkur, last year ;

(b) the names of the seed producers of Tumkur Taluk ;

(c) whether one Sri Sri G. S. Shivananjappa, Lawyer, Tumkur, had agreed and entered into an agreement with the seed procuring agency and Deputy Director of Agriculture and deposits towards inspection charges ;

(d) whether the said person deposited the amount ;

(e) if so, to what account the amount was taken ;

(f) when it was received from G. S. Shivananjappa and when it was taken to account ;

(g) who supplied the seeds to the said person ;

(h) how was the crop ;

(i) why the Managing Director, Karnataka Co-operative Seeds Federation did not inspect the plots ;

(j) what was the kind of disease, attacked to the crop and was it due to bad seeds supplied ;

(k) the loss caused to Shri G. S. Shivananjappa ;

(l) whether the Government would compensate the loss ?